

Prinsjesdag

derde dinsdag van september

Prinsjesdag

Op de derde dinsdag van september vertrekt om 13.00 uur de koningin met haar familie naar het Binnenhof in Den Haag. De koningin zit in de gouden koets en er lopen veel paarden en muziekgroepen mee.

Om 13.30 uur gaat de koningin de Ridderzaal binnen. Daar leest zij de troonrede voor. Officieel doet zij dat in de Verenigde Vergadering der Staten-Generaal. Dat is de vergadering van de Eerste Kamer en Tweede Kamer samen.

Op Prinsjesdag

De Ridderzaal zit dus vol Kamerleden, maar ook ministers en andere mensen uit de politiek. Er zijn ook enkele plaatsen beschikbaar voor pers en 'gewone' burgers.

Wanneer de koningin de troonrede heeft voorgelezen, roept de voorzitter van de vergadering drie keer 'Leve de koningin'.

Rond 14:00 uur gaat de koningin en de Koninklijke stoet terug naar het paleis Noordeinde. Daar verschijnt de hele Koninklijke familie op het balkon om naar alle mensen te zwaaien.

De troonrede

De koningin schrijft de troonrede niet zelf. Dat doen de ministers.

Iedere minister schrijft de tekst over de zaken waar hij of zij mee bezig is. De minister-president maakt hier één verhaal van en schrijft daarna de tekst die de koningin in de troonrede voorleest.

Tot 1848 schreef de koning of koningin wel zelf de troonrede. In de troonrede komen de belangrijkste plannen van de regering voor het komende jaar aan bod. In de grondwet staat dat de koning of koningin elk jaar op Prinsjesdag de plannen bekend maakt.

Soms is de troonrede lang, soms kort. Het gaat vaak over verschillende onderwerpen: de ene keer is het fileprobleem belangrijk, de andere keer het onderwijs.

Geschiedenis

Nederland heeft sinds 1814 een koning. Koning Willem I opende op maandag 2 mei 1814 voor de eerste keer de vergadering van de Staten-Generaal, een vergadering van de Eerste en Tweede Kamer samen. Dit was dus de eerste Prinsjesdag. Daarna is er bijna elk jaar een Prinsjesdag geweest, behalve tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Duitsers waren toen hier de baas. De ministers en de koningin zaten in Engeland.

De naam Prinsjesdag komt uit de 18e eeuw. Toen werd de verjaardag van prins Willem V al zo genoemd. Die verjaardag was op 8 maart en alle aanhangers van prins Willem V vierden dan groot feest. Willem V was stadhouder en had de titel prins. Vandaar de naam Prinsjesdag.

Derde dinsdag van september

Eerst werd Prinsjesdag op de eerste maandag in november gehouden. Daarna werd het de derde maandag in oktober. In 1848 werd Prinsjesdag weer een maand opgeschoven, namelijk naar de derde maandag in september. Dit kwam, omdat er anders te weinig tijd was om alle plannen goed te kunnen doorspreken voor het eind van het jaar.

In 1888 werd Prinsjesdag van de maandag naar de dinsdag verzet. Dit werd besloten omdat sommige Kamerleden vanwege hun geloof niet op zondag wilden reizen. Dat was wel nodig als ze maandag op tijd in Den Haag wilden zijn. Het vervoer in die tijd was nog niet zo snel.

Financiën

Prinsjesdag is niet alleen de dag waarop de koningin de plannen voor het komende jaar bekend maakt. Het is ook de dag waarop de financiën uitgebreid aan de orde komen. Alle plannen moeten natuurlijk wel betaald worden. Na het uitspreken van de troonrede wordt in de Tweede Kamer de begroting gepresenteerd. De laatste jaren gebeurt dit altijd met het openen van het koffertje van de minister van Financiën.

Wist je dat?

- Op 7 september 1898 kreeg koningin Wilhelmina een mooi kado van de Amsterdamse bevolking: de gouden koets. Koningin Wilhelmina werd op die dag officieel koningin. Op haar verzoek werd de koets zo gemaakt dat zij er in zou kunnen staan. De koets is daarom erg hoog. Bij de poort naar het Binnenhof moet de koetsier altijd goed opletten dat hij de poort niet raakt.
- De paarden die de koets trekken worden op het strand van Scheveningen getraind. Zo mogen ze niet schrikken van herrie, licht en rook.
- Sinds 1903 rijdt de koningin op Prinsjesdag altijd in de gouden koets. Daarvoor kwam zij ook vaak met de glazen koets.
- Op Prinsjesdag in 1963 sloegen de paarden van de koets met de prinsessen Beatrix, Irene en Margriet op hol. De koets kwam tegen een boom tot stilstand. Gelukkig bleven de prinsessen ongedeerd en reden zij verder met hun ouders in de gouden koets.
- In Den Haag hebben alle leerlingen in het basisonderwijs op Prinsjesdag vrij. De leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben vanaf ongeveer 11.00 uur vrij.
- Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) waren er bijna geen paarden in de Koninklijke stoet. Die waren namelijk afgestaan aan het leger. De koningin kwam in die jaren in een gewone koets naar de Ridderzaal.
- Slechts één keer heeft een koningin geweigerd om de troonrede op Prinsjesdag voor te lezen. Dat was in 1911. Koningin Wilhelmina vond dat de voorzitter van de Tweede Kamer moest aftreden. Dat deed hij niet. Daarom wilde de koningin de troonrede niet voorlezen.
- Een enkele keer werd de troonrede door de minister-president voorgelezen. Dit gebeurde bij ziekte of bij zwangerschap van de koningin (1908).
- In 1932 verstoorden Kamerleden van de communistische partij de orde in de Ridderzaal. Andere Kamerleden zongen daarom het 'Wilhelmus'. In 1934 werden de communisten, nadat zij zich weer hadden misdragen, door de politie uit de zaal verwijderd.